

PILOTNÉ TESTOVANIE ODBORNEJ A AKADEMICKEJ ANGLIČTINY

PILOT TESTING OF ENGLISH FOR SPECIFIC AND ACADEMIC PURPOSES

Zuzana Kolaříková, Helena Petruňová

Abstrakt

Príspevok sa venuje výsledkom pilotného testovania odbornej a akademickej angličtiny študentov fakúlt UPJŠ v Košiciach, ktoré sa realizovalo v rámci univerzitného projektu zameraného na rozvoj inovatívnych foriem vzdelávania a posilnenie interdisciplinárneho charakteru štúdia na UPJŠ. Získané skúsenosti a výsledky pilotného testovania poslúžia pri inovácii testov a príprave budúcich jazykových aktivít pre študentov UPJŠ.

Kľúčové slová

pilotné testovanie, odborná angličtina, akademická angličtina, LMS Moodle

Abstrakt

The paper discusses the results of pilot testing of English for specific and academic purposes at Pavol Jozef Šafárik University in Košice. It was performed within the university project designed to develop innovative forms of education and stimulate its interdisciplinary character. The obtained results will be considered in the test innovation process and language-instruction activities for students in the future.

Key words

pilot testing, ESP, EAP, LMS Moodle

Na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) v Košiciach má v súčasnosti výučba odbornej a akademickej angličtiny svoje nezastupiteľné miesto. Študenti na všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia majú vo svojich akreditovaných študijných programoch zaradený anglický jazyk v predmetoch, ktorých absolvovanie im umožní získať vedomosti a zručnosti v oblasti akademickej angličtiny a tiež angličtiny vlastného študijného odboru. V cudzojazyčnej príprave sa postupne zavádzajú aj prvky e-learningu, predovšetkým využitie elektronického testovania vedomostí študentov.

V akademickom roku 2013/2014 a 2014/2015 sa na UPJŠ realizovali početné aktivity v rámci celouniverzitného projektu RIFIV ("Rozvoj inovatívnych foriem vzdelávania a podpora interdisciplinarity štúdia na UPJŠ v Košiciach"). Projekt vznikol v rámci operačného programu Vzdelávanie a bol spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie. Jeho hlavným cieľom bolo rozvíjať inovatívne formy vzdelávania so zameraním na podporu interdisciplinárneho charakteru štúdia na všetkých stupňoch štúdia UPJŠ. Špecifickými cieľmi bolo vytvorenie a inovovanie študijných programov s dôrazom na potreby trhu práce a vedomostnej spoločnosti. Vďaka realizácii projektu mali a naďalej majú študenti a zamestnanci UPJŠ v budúcich rokoch možnosť vybrať si z ponuky tzv. *Menu akademického roka*, ktorá zahŕňa rôzne certifikované interdisciplinárne bloky. Jedným z nich bol aj **interdisciplinárny blok IB 9 - Medzinárodný certifikát TOEFL**. Blok zahŕňal predmety, ktoré sú zamerané na osvojovanie si anglického jazyka pre vysokoškolských študentov-nefilológov na stredne pokročilej a pokročilej úrovni (B2). Dôraz sa kládol na prehlbovanie a upevňovanie vedomostí predovšetkým z oblasti odborného a akademického anglického jazyka so zameraním na vybrané jazykové zručnosti, zásady správnej výslovnosti, praktickú anglickú gramatiku, odbornú a akademicкую slovnú zásobu, užitočné techniky písomného a ústneho prejavu v akademickom prostredí a i.

Na realizácii projektu sa podieľali aj autorky príspevku z Centra jazykovej prípravy (CJP) a v rámci ponuky tohto interdisciplinárneho bloku vytvorili predmety *Testovanie*

odbornej a akademickej angličtiny – humanitné a spoločenské vedy, *Testovanie odbornej a akademickej angličtiny – prírodné vedy a Testovanie odbornej a akademickej angličtiny – lekárske vedy*, ktorých primárnym cieľom bolo pilotné testovanie ovládania akademickej a odbornej angličtiny. Študenti-nefilológovia si mohli tieto predmety zaradiť do svojej individuálnej prípravy na získanie medzinárodného certifikátu TOEFL spolu s ďalšími povinne-voliteľnými a výberovými predmetmi CJP, napr. *Akademická angličtina, Komunikatívna gramatika v anglickom jazyku, Písomná komunikácia v anglickom jazyku, Komunikatívne kompetencie v anglickom jazyku a Obchodná angličtina*. Tieto predmety sa realizujú kontaktnou výučbou ako jednosemestrové. Na samotné testovacie predmety, za ktoré môžu získať 1 kredit, sa študenti pripravujú samoštúdiom a tiež absolvovaním ďalších povinných predmetov CJP, jedno až dvojsemestrových, zameraných na odborný anglický jazyk.

Študenti-nefilológovia, ktorí si predmety pilotného testovania vybrali a otestovali sa, absolvovali počas štúdia na UPJŠ rôznych rozsahov výučby anglického jazyka v rámci predmetov ponúkaných CJP. Prvú skupinu tvorili študenti, ktorí absolvovali jeden semester kontaktnej výučby angličtiny pre špecifické účely v rámci povinného predmetu: študenti prvého ročníka odboru všeobecné lekárstvo na Lekárskej fakulte UPJŠ. Druhú skupinu tvorili študenti Filozofickej fakulty, bakalárskeho študijného odboru Psychológia, Sociálna práca, Filozofia a i., ktorí absolvovali dva semestre povinnej výučby angličtiny pre špecifické a akademicke účely. Treťou skupinou boli študenti doktorandského štúdia, ktorí počas štúdia na UPJŠ alebo aj na iných univerzitách absolvovali rôzne predmety v rámci jazykovej prípravy v bakalárskych, magisterských a doktorandských študijných programoch.

Pilotného testovania odbornej a akademickej angličtiny sa zúčastnili študenti zo všetkých fakúlt UPJŠ. Predmet *Testovanie odbornej a akademickej angličtiny – humanitné a spoločenské vedy* absolvovalo 59 študentov Filozofickej fakulty. Predmet *Testovanie odbornej a akademickej angličtiny – lekárske vedy* absolvovalo celkovo 35 študentov a *Testovanie odbornej a akademickej angličtiny – prírodné vedy* absolvovalo celkovo 34 študentov, doktorandov Prírodovedeckej fakulty.

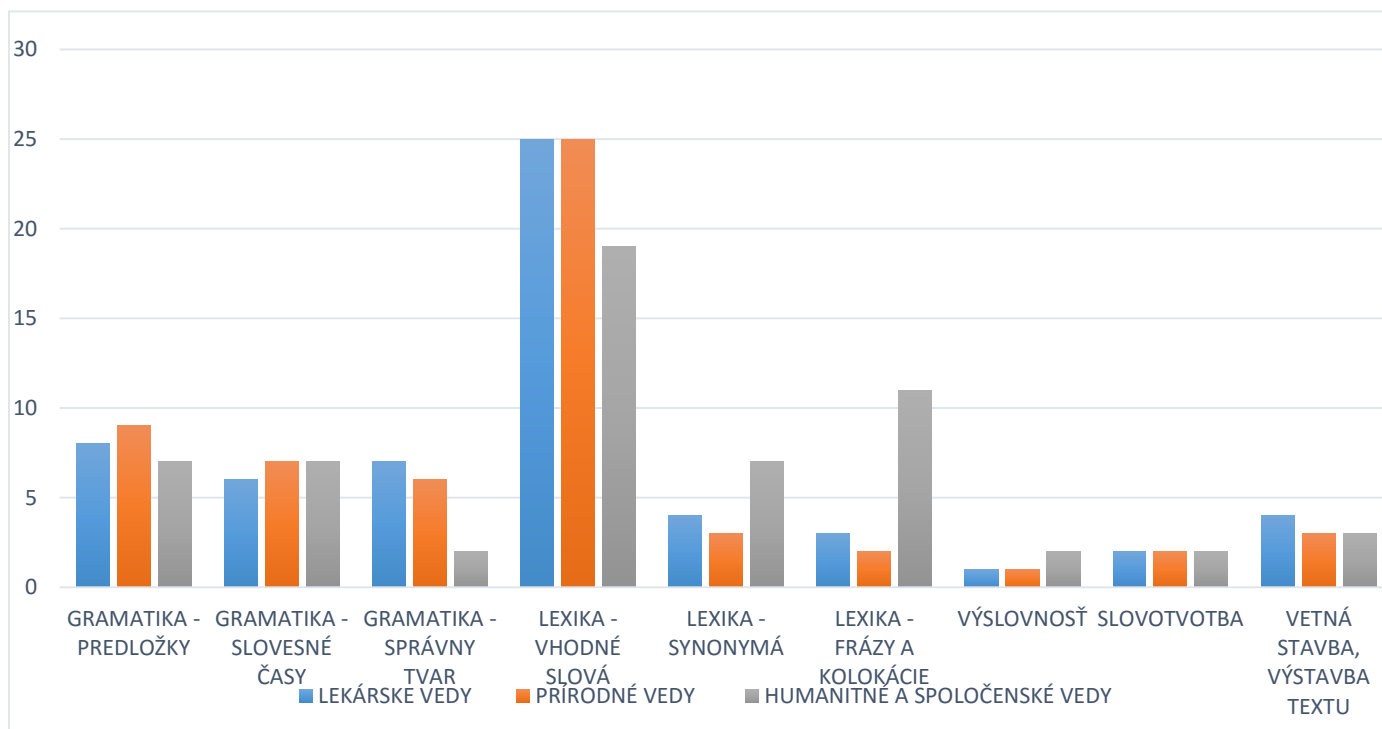
Pilotné testovanie študentov sa realizovalo v univerzitnom prostredí LMS Moodle pomocou automaticky vyhodnocovaných elektronických testov, ktoré boli zostavené pre úroveň B2. Pri tvorbe testov sme venovali pozornosť vlastnostiam testu a potom samotnej príprave banky otázok. Čas otvorenia a zatvorenia testu korešpondoval so skúškovým obdobím letného semestra, kedy bol test prístupný pre všetkých prihlásených. Počet pokusov sme obmedzili iba na jeden a test umožňoval náhodné usporiadanie otázok. Každý test pozostával zo 60 zadaní pre akademicke a odbornú angličtinu. Čas stanovený pre vyplnenie testu bol 45 minút.

V testoch sme sa obmedzili na typy otázok, ktoré sa javili ako najvhodnejšie pri preverovaní jazykových znalostí u študentov-nefilológov, ktorí majú malé, alebo aj žiadne skúsenosti s elektronickým testovaním cudzích jazykov. Testové zadania v rámci jednotlivých testov predstavovali zatvorené úlohy, prevažne dichotomické (výber z dvoch možností), prípadne polytomické (výber správnej odpovede z viacerých ponúkaných možností). V banke otázok sme vytvorili kategórie pre jednotlivé vedné odbory (prírodné vedy, lekárske vedy, humanitné a spoločenské vedy) a spoločnú kategóriu pre akademicke angličtinu, z ktorých testovací program jednoduchým a rýchlym spôsobom vygeneroval finálnu podobu pilotného testu. Po vyplnení testu program následne porovnal výber odpovedí študentov s bankou správnych odpovedí a vypočítal úspešnosť absolvovania testu. Pre potreby preverovania jazykových vedomostí a znalostí v oblasti odbornej a akademickej angličtiny sa nám táto zjednodušená forma testovania javila ako veľmi vhodná aj vzhľadom na individuálnu formu prípravy študentov na testovanie a pomerne širokú škálu ich študijných odborov na UPJŠ.

Zároveň sa zvolené typy otázok dajú jednoducho spracovať a rýchlo vyhodnotiť aj pri veľkom počte testovaných študentov, pričom je zaručená objektivnosť hodnotenia.

Jednotlivé pilotné testy pre predmety *Testovanie odbornej a akademickej angličtiny – humanitné a spoločenské vedy*, *Testovanie odbornej a akademickej angličtiny – prírodné vedy* a *Testovanie odbornej a akademickej angličtiny – lekárske vedy* vykazujú vo finálnej podobe mierne odlišnosti, pokiaľ ide o štruktúru testu a kategórie otázok. Je to dané možnosťami, ktoré používateľovi poskytuje LMS Moodle, t.j. náhodný výber otázok z určených kategórií, ktoré sme aplikovali pri pilotnom testovaní. Primárnym dôvodom je však ten, že rozmanitosť študijných odborov spadajúcich pod jednotlivé nami ponúkané predmety je rôzna. Napr. predmet *Testovanie odbornej a akademickej angličtiny - lekárske vedy* je predovšetkým určený pre študentov Lekárskej fakulty UPJŠ (Všeobecné lekárstvo, Zubné lekárstvo a bakalárskych odborov Fyzioterapia, Verejné zdravotníctvo, Ošetrovatel'stvo), predmet *Testovanie odbornej a akademickej angličtiny – humanitné a spoločenské vedy* sa sústreďuje na študentov širokého spektra predmetov ponúkaných na Filozofickej fakulte UPJŠ, Právnickej fakulte a Fakulte verejnej správy (Sociálna práca, Masmediálna komunikácia, Politológia, História, Právo, Verejná správa, Európska verejná správa a i.). Napokon *Testovanie odbornej a akademickej angličtiny – prírodné vedy* ponúka možnosť preveriť svoje znalosti z danej oblasti všetkým študentom Prírodovedeckej fakulty (Biológia, Fyzika, Chémia, Geografia, Matematika, Informatika a Všeobecná ekológia). Preto sa pri zostavovaní testových otázok zvažovala miera náročnosti a špecifickosti otázok, najmä tých, ktoré boli zamerané na odbornú terminológiu, aby bol identický test zvládnuteľný pre študentov v odbore, napr. Európska verejná správa, Latinský jazyk, či Aplikovaná etika a i.

Pri spracovaní zadani pre pilotné testovanie sme sa zamerali na vybrané lingvistické aspekty akademického a odborného anglického jazyka. Do celkovej databázy otázok pre pilotné testovanie sme zaradili úlohy z oblasti anglickej výslovnosti (2%), gramatiky (33%), slovnej zásoby (56%) a slovtvorby (3%), úlohy na úrovni vety a stavby textu (6%). Počty otázok v testoch pre jednotlivé oblasti sumarizuje nasledujúci graf:

V rámci pilotného testovania sme sa zamerali predovšetkým na gramatické a lexikálne aspekty akademického a odborného anglického jazyka. Testové úlohy zamerané na overenie gramatickej kompetencie sa sústredili na testovanie:

1. slovesných časov, napr.:

Pesticides ... large numbers of the bee population in this country last year.

- a. *have killed*
- b. *killed*
- c. *had killed*

2. predložiek, napr.:

Our findings are in line ... previous research.

- a. *with*
- b. *to*
- c. *of*

3. ostatných správnych gramatických tvarov (gerundium vs. infinitív, činný vs. trpný rod, a pod.), napr.:

I'd like to finish my presentation ... the key points.

- a. *by reviewing*
- b. *by review*
- c. *with reviewing*

V rámci testovania slovnej zásoby sa overovalo nasledovné:

1. ovládanie významu lexikálnej jednotky (vhodné slová, odborná terminológia), napr.:

When you write your diploma ... you will need to quote or paraphrase.

- a. *thesis*
- b. *assignment*
- c. *work*

2. schopnosť študentov rozlíšiť významové odtiene pri synonymách, napr.:

Discussions that take place between people or groups with different interests, in which they try to reach an agreement are known as

- a. *arguments*
- b. *negotiations*
- c. *debates*

3. ovládanie ustálených fráz a kolokačných spojení, napr.:

We spotted a ... problem with our experiment so we decided to change the set-up.

- a. *potential*
- b. *probable*
- c. *necessary*

4. tvorenie slov, napr.:

A ... treats children's diseases.

- a. *paediatologist*
- b. *paediatrician*
- c. *paediatier*

Pri overovaní výslovnosti sa otázky týkali predovšetkým správneho ovládania prízvuku v slovách, napr.:

Is the word stress in the following words placed correctly? (stressed syllable is underlined in each word): application, applicant, analysis, analyse, determine, determination

- a. *yes*
- b. *no*

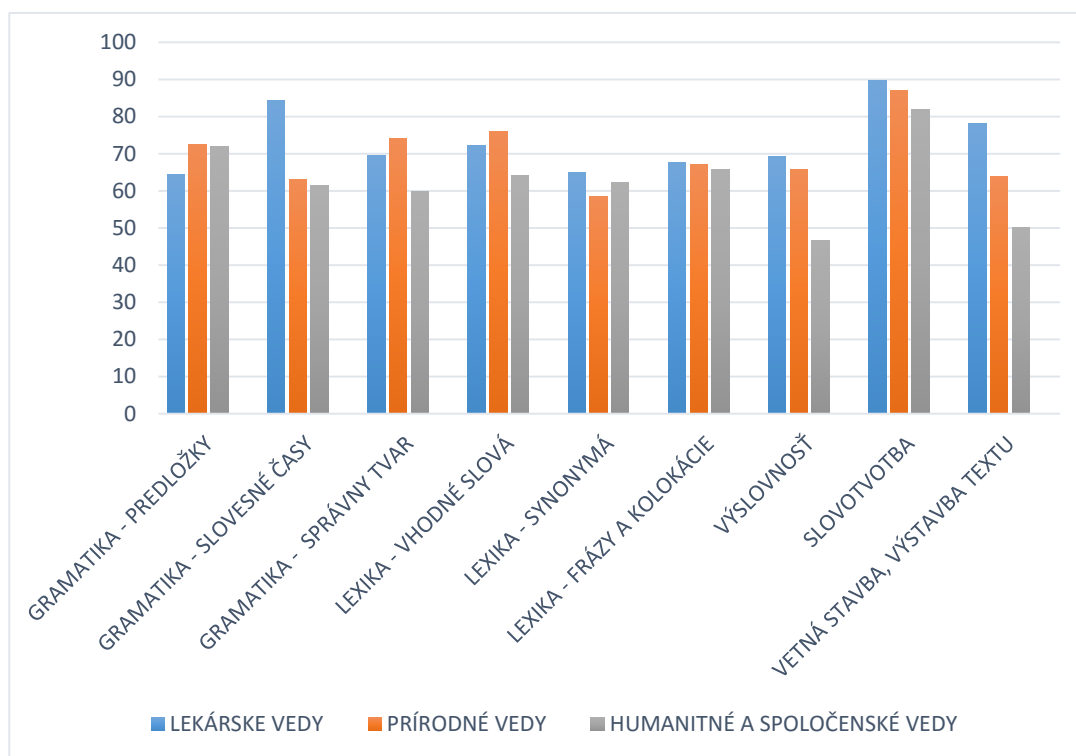
Vetnej stavbe a výstavbe textu sa venovala menšia pozornosť, otázky sa zameriavali napríklad na tvorbu nepriamych otázok, vyjadrenie definícií, výstavbe textu z hľadiska sledu informácií, a pod., napr.:

Which sentence should follow the given sentence in the text?

„Fog develops in almost the same way as a cloud. Fog is made up of tiny water droplets“.

- a. *It forms when the air cools to a point where it can no longer hold all of the water vapour it contains.*
- b. *When the air cools to a point where it can no longer hold all of the water vapour it contains, fog is formed.*

Pilotné testovanie odbornej a akademickej angličtiny absolvovalo spolu 128 študentov. Nasledujúci graf zobrazuje úspešnosť odpovedí pri jednotlivých zadaniach pre všetky tri pilotné testy. Pre upresnenie je potrebné uviesť, že pre všetky predmety ponúkané a zabezpečované CJP je kritériom a hraničnou hodnotou potrebnou pre získanie hodnotenia z daného predmetu 65%.

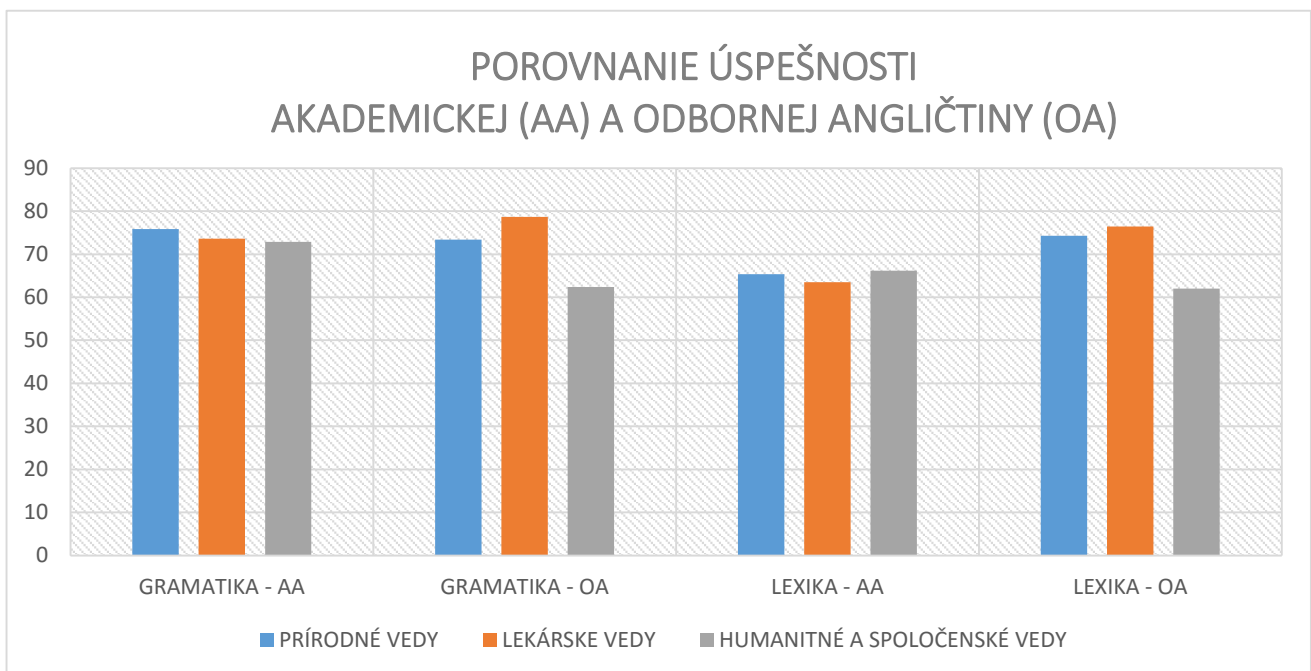
Pokiaľ ide o gramatické kompetencie, otázky zamerané na ovládanie predložiek zvládli študenti prírodných, humanitných a spoločenských vied mierne nad 70%, ale výsledky pre lekárske vedy sú pod hranicou 65%. Naopak, ovládanie slovesných časov zvládli študenti lekárskeho odboru na viac než 84% a výsledky ostatných dvoch predmetov sa pohybujú pod hranicou 65%. Úspešnosť otázok zameraných na iné aspekty gramatiky je najnižšia u študentov humanitných a spoločenských vied (iba okolo 59%), avšak v porovnaní s ostatnými dvoma predmetmi boli takéto otázky v teste len dve (oproti šiestim pre prírodné a siedmim pre lekárske vedy, ktoré zaznamenali vyššiu úspešnosť).

Pri pilotnom testovaní slovného zásoby, konkrétne ovládania významu sme zaznamenali najnižšiu úspešnosť opäť u študentov humanitných a prírodných vied (64%), čo však možno pripísať práve už spomínanej širokej škále študijných odborov a tým aj terminológií, ktoré boli testované. Pri rozlišovaní významových odtieňov možných synonymických pomenovaní sa výsledky pre všetky testované predmety pohybovali pod hraničnou hodnotou,

najvýraznejšie však pri testovaní prírodných vied (59%). Hodnoty tesne nad hranicou 65% získali testovaní vo všetkých troch testoch v zadaniach zameraných na znalosť ustálených fráz a kolokačných spojení.

Veľmi dobré výsledky boli dosiahnuté v otázkach zameraných na slovotvorbu (v rozmedzí 80-90%). Otázky zamerané na výslovnosť zvládli študenti humanitných a spoločenských vied s výsledkom 47%, oproti ostatným dvom predmetom, kde však študenti dosiahli tiež len výsledky blízko hraničnej hodnoty. Napokon otázky zamerané na výstavbu textu zvládli úspešne len študenti lekárskeho odboru, v ostatných dvoch predmetoch sme zaznamenali výsledky pod hranicou 65%, pričom výrazný deficit (iba 50%) vykazovali študenti humanitných a spoločenských vied.

Výsledky testovania sme vyhodnotili aj z hľadiska toho, či boli zadania zamerané na oblasť akademickej angličtiny alebo odbornej angličtiny. Záverečný graf ponúka zhrnutý prehľad o úspešnosti pilotného testovania pre akademickej angličtiny (AA) a pre odbornú angličtinu (OA) pre oblasť gramatiky a slovnej zásoby, ktoré tvorili prevažnú časť testových úloh. Porovnaním získaných výsledkov pilotného testovania akademickej a odbornej angličtiny sa ukazuje, že jazykové vzdelávanie na UPJŠ je stále veľmi potrebné, nakoľko získané percentuálne údaje vypovedajú o stále prítomných deficitoch (napr. nízke % úspešnosti pre oblasť odbornej angličtiny humanitných a spoločenských vied), na ktoré je potrebné sa zamerať pri príprave a stanovení obsahovej náplne ponúkaných predmetov cudzojazyčného vzdelávania na jednotlivých fakultách UPJŠ.

Po dôkladnom vyskúšaní pilotného testu na istej vzorke študentov, po analýze výsledkov a ukazovateľov úspešnosti sme získali spätnú väzbu a informácie nielen o zvládnutí vytvoreného testu. Všetky získané údaje sú aj dobrým východiskom pre uskutočnenie istých úprav, ktoré sa nám ukázali ako potrebné pre budúce aktivity v oblasti jazykového testovania našich študentov. Jednotlivé testy boli určené širokému spektru študentov z rôznych fakúlt, z rôznych študijných odborov a na rôznych stupňoch

vysokoškolského štúdia a konečná analýza poodhalila aj slabé miesta v našom testovaní. Výber jednoduchých testových úloh (výber z dvoch/niekoľkých možností, priradovanie správnej odpovede) predstavuje riziko v tom, že študenti na zadané otázky v skutočnosti neodpovedajú na základe svojich vedomostí, ale len „tipujú“ správne odpovede. Ďalším slabým miestom môže byť skutočnosť, že pri širokej škále odborov, ktoré boli v jednotlivých kategóriách zahrnuté, nie je možné v rámci lexiky testovať veľmi špecifickú odbornú terminológiu konkrétnych vedných odborov (napr. terminológiu matematiky, fyziky, psychológie, zubného lekárstva a pod.). Otázne môže byť aj zastúpenie jednotlivých nami zvolených testových úloh, kde sme uprednostnili najmä zadania pre oblasť gramatiky a slovnej zásoby (spolu tvoria až 89%), čo pre potreby praxe našich študentov-nefilológov (napr. štúdium anglicky písanej odbornej literatúry, písanie odborných článkov, štúdium v zahraničí a i.) môže byť nedostačujúce. Ukazuje sa potreba znížiť počet gramatických otázok v prospech zvýšenia počtu zadaní na úrovni vety a textu (napr. spájacie výrazy, štruktúra odseku/abstraktu/častí odborného článku, vyjadrenie faktu a názoru, porovnania a kontrastu, atď.). Naše kroky pri realizácii úprav pilotných jazykových testov je teda potrebné zamerať viac na oblasť vetnej stavby a štruktúry textu a tomu prispôbiť aj typy testových zadaní (napr. doplňovacie úlohy, krátka odpoveď a i.). Vzhľadom na skutočnosť, že odborný text každého samostatného odboru má svoje osobitosti, je na zváženie aj postupné vytváranie nových špecifických testov v rámci vhodných kategórií pre konkrétne študijné odbory (napr. Fyzika, Informatika, Zubné lekárstvo, Sociálna práca a pod.). Úpravy v pilotných testoch, ďalšie dopĺňanie kategórií a banky otázok sa budú realizovať aj s istými úpravami syláb a študijných materiálov predmetov cudzojazyčnej prípravy na UPJŠ. Pri zohľadnení výsledkov testovania, poznatkov o silných ale aj slabších stránkach testov, by sme ich v budúcnosti nechceli využívať výlučne na hodnotenie študentov, ale aj na precvičovanie preberaného učiva a overovanie získaných znalostí.

Základným cieľom ďalších krokov pri príprave testov pre študentov UPJŠ je vylepšenie súčasného stavu pilotného testovacieho modulu, dopĺňanie databáz otázok, rozšírenie banky otázok o nové kategórie, o nové typy otázok a zadaní a maximálne využitie existujúcich výhod elektronického testovania cudzieho jazyka, odbornej a akademickej angličtiny, t.j. postupná implementácia prvkov e-learningu do výučby cudzích jazykov pre akademické a špecifické účely na UPJŠ v Košiciach.

Viac konkrétnych údajov o projekte nájdete na webových stránkach UPJŠ:
<https://rifiv.ccv.upjs.sk/>

ÚDAJE O AUTOROCH:

Mgr. Zuzana Kolaříková, PhD.
Centrum jazykovej prípravy
Filozofická fakulta
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika
Moyzesova 9
040 01 Košice
Kontakt: zuzana.kolarikova@upjs.sk

PhDr. Helena Petruňová, CSc.
Centrum jazykovej prípravy
Filozofická fakulta
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika
Moyzesova 9
040 01 Košice
Kontakt: helena.petrunova@upjs.sk

